

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu
pamětní stříbrné 200 Kč mince ke 150. výročí narození Aleše Hrdličky

V Praze v lednu 2018

PODMÍNKY

vypsání ceny za předložení uměleckého návrhu pamětní stříbrné 200 Kč mince ke 150. výročí narození Aleše Hrdličky

- 1) Česká národní banka vypisuje cenu nejhodnotnějším návrhům pamětní stříbrné 200 Kč mince, která bude vydána v roce 2019.
- 2) Vypsání ceny se řídí ustanoveními § 2887- 2889 občanského zákoníku o vypsání ceny.
- 3) Cena bude udělena nejhodnotnějším a technickým podmínkám vyhovujícím návrhům.

Vydáním 200 Kč mincí má být nejširší veřejnosti připomenuto 150. výročí narození Aleše Hrdličky.

Hlavní technickou podmínkou je odevzdání kruhového návrhu provedeného v sádře (lící a rubová strana samostatně) o průměru 190 - 200 mm (bezpodmínečný požadavek mincovny - překročení je důvodem k vyloučení z hodnocení) v patřičné síle, aby snesl manipulaci bez upevnění na podložku. Každý návrh musí být označen soutěžní značkou (heslem vyjádřeným slovně, popř. číselně; kreslené značky jsou nepřipustné) na spodní straně sádrového kotouče, a to stejnou pro lící i rubovou součást návrhu mince. Návrhy musejí být předkládány v definitivní podobě; to znamená, že po technické stránce musejí být po drobných úpravách podle požadavků mincovny způsobilé k ražbě. Zásadní podmínkou je, aby pod jednou značkou byl předložen kompletní návrh mince, tj. aby obsahoval alespoň jednu lící a jednu rubovou stranu.

Mincovní pole musí mít tvar dutého zrcadla s nejnižším bodem uprostřed modelu, které se směrem k okrajům zvyšuje, což je podmínkou pro příznivou charakteristiku tečení materiálu. Technický výkres geometrie modelovací formy je uveden v příloze (str. 9). Maximální výška plastiky (reliéfu) ve středové části modelů je 1,8 mm. Plastika musí pokrývat nejméně 50 % plochy mincovního pole; plošné proporce plastiky na jedné straně musí odpovídat plošným proporcím plastiky druhé strany. Při modelaci plastiky je nutné zohlednit její rozmístění v mincovním poli. Masivní a vysoká plastika na jedné straně vyžaduje nižší plastiku na protilehlé ploše druhé strany a naopak.

- 4) Na lící straně (aversu) je nutno umístit v opisu (při obvodu mince) nebo v nápisu (řádcích) název státu „**ČESKÁ REPUBLIKA**“ a nominální hodnotu mince se zkratkou peněžní jednotky „**200 Kč**“. Jako dominanta lící strany může být použit:

- a) buď *motiv vztahující se bezprostředně k tématu mince,*
- b) nebo *motiv tradičně zdůrazňující, že mince je platidlem České republiky, tj. umělecká kompozice heraldických zvířat z velkého státního znaku České republiky, případně doplněná dekorem vztahujícím se k tématu mince.*

Umělecká kompozice heraldických zvířat musí být ztvárněna tak, aby nedocházelo k nečitelným stylizacím či nechtěnému karikování, a aby byla v souladu s provedením rubové strany. Kompozice nesmí být přímým ztvárněním velkého státního znaku podle vyobrazení v příloze zákona o státních symbolech České republiky (vyobrazení je připojeno k těmto podmínkám). V případě, že kompozice je dominantou lící strany, nemusí zaujímat celou plochu mincovního pole, musí však být umístěna v horní části mince, tvoří-li pouze doprovodný prvek, může být umístěna kdekoliv, vždy však neznevažujícím způsobem. Na místě, kde by podle mínění autora měla být značka mincovny, bude umístěno kolečko o průměru 8 - 10 mm (propočteno na model o průměru 190 - 200 mm).

Na rubové straně (reversu) je nutno ztvárnit motiv vztahující se k tématu mince, nápis nebo opis „**ALEŠ HRDLIČKA**“ a letopočty „**1869 - 2019**“. Na místě, kde by měla být autorská značka, umístí výtvarník čtvereček o velikosti 8 x 8 až 10 x 10 mm (propočteno na model o průměru 190 - 200 mm).

Řešením hrany se výtvarník nemusí zabývat.

Výtvarník může k návrhu připojit lístek se soutěžní značkou (heslem) a s textem o rozsahu nejvýše jedné strany papíru formátu A4, ve kterém stručně popíše, jaké motivy na návrhu použil, jaký je jejich zdroj, jak k nim došel, příp. jak je modifikoval a ztvárnil. Tento text může pomoci komisi v orientaci v zobrazených motivech. Z lístku nesmí být nijakým způsobem zřejmé, kdo je autorem návrhu, aby nedošlo k porušení anonymity. Pokud autor podává více návrhů, musí být ke každému návrhu přiložen samostatný lístek, aby nebyla zřejmá ani autorská souvislost mezi jednotlivými návrhy.

Mince bude ražena ze slitiny o 925 dílech stříbra a 75 dílech mědi, její průměr bude 31 mm a hrubá hmotnost 13 g. Ražba bude provedena také ve špičkové kvalitě, u níž zvláště dobře vynikne vrcholný lesk i v drobných ploškách proti matovému reliéfu. K této okolnosti by měli účastníci soutěže přihlédnout. Autoři návrhů mohou shlédnout příklady modelů pamětních mincí¹ v sekci peněžní a platebního styku České národní banky v Praze 1, Na Příkopě 28, a to v pracovních dnech od 9 do 15 hodin. Návštěvu je třeba dopředu avizovat sekretářce Komise pro posuzování návrhů na české peníze, tel. 224 413 409.

5) **Návrhy ucházející se o cenu musejí být odevzdány nebo odeslány poštou do pátku 2. března 2018** na adresu:

a) pro poštovní styk

Česká národní banka
Sekce peněžní a platebního styku
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1

b) pro osobní doručení mimo den uzávěrky

Česká národní banka - podatelna
vchod ze Senovážné ulice,

na dveřích proti vchodu mezi turnikety jsou uvedena telefonní čísla, na která je nutno volat a uvést, že jde o odevzdání sádrového modelu.

Doba příjmu: 7.00 až 17.00, v pátek 7.00 až 15.00 hod.

c) pro osobní doručení v den uzávěrky

Česká národní banka, vchod ze Senovážné ulice, salónek pro návštěvy (chodba vpravo za vchodem)

Doba příjmu: 10.00 až 12.00 hod.

Ke každému návrhu musí být připojena zalepená obálka označená stejnou soutěžní značkou (heslem) jako na modelech. Obálka musí obsahovat lístek se jménem autora návrhu, jeho adresou, telefonním číslem, bankovním spojením a shodnou značkou jako na obálce.

¹České a československé pamětní mince a některé jejich sádrové modely lze shlédnout i v Expozici České národní banky. Podrobnější informace o Expozici ČNB a možnosti ji navštívit jsou k dispozici na internetových stránkách ČNB www.cnb.cz.

Návrhy odeslané poštou musejí být avizovány e-mailem na adresu sarka.vicherova@cnb.cz nebo telefonicky na číslo uvedené v bodech 4 a 6. V oznámení je nutno uvést podací číslo odesílajícího poštovního úřadu. Návrhy musejí být zaslány v obalech pro křehké zásilky odpovídajících přepravním pravidlům pošty. Zásilky musejí být na vnějším obalu označeny „Vypsání ceny na PSM ALEŠ HRDLIČKA“. Zásilky doručené osobně do ČNB musejí být rovněž řádně zabaleny, aby nemohlo dojít k jejich poškození; zásilky předávané na podatelnu je nutno označit „Vypsání ceny na PSM ALEŠ HRDLIČKA“.

- 6) Soutěžní návrhy zhodnotí Komise pro posuzování návrhů na české peníze. Předsedou komise je zástupce České národní banky, členy komise jsou renomovaní výtvarníci, medailéři, teoretici výtvarného umění a učitelé uměleckých škol. Komisi svolává Česká národní banka jako vypisovatelka ceny. Administrativní práce pro komisi zajišťuje sekretářka komise, Ing. Šárka Vicherová ze sekce peněžní a platebního styku České národní banky, tel. 224 413 409.

- 7) Pro nejhodnotnější návrhy se stanoví tyto ceny:

I. cena 40 000,- Kč

II. cena 25 000,- Kč

III. cena 18 000,- Kč

Kromě cen může komise udělit režijní příspěvek autorům, jejichž návrh byl vyřazen v prvním kole hodnocení, a odměnu autorům, jejichž návrh postoupil do druhého nebo třetího kola hlasování. Počet těchto příspěvků a odměn a jejich výše jsou závislé na počtu předložených návrhů a na jejich umělecké a technické úrovni. Ceny, odměny a režijní příspěvky vyplatí Česká národní banka do 30 dnů od výroku komise.

V případě, že žádný z předložených návrhů nebude splňovat podmínky pro udělení cen, může komise vyzvat vybrané autory k úpravě předložených návrhů podle připomínek komise. Vybraní autoři v případě předložení upraveného návrhu obdrží vyzývací odměnu a vítězný návrh získá I. cenu ve výši 40 000 Kč.

Ceny a odměny ze soutěže vyšší než 10 000 Kč budou podle § 36 odst. 2 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, sníženy o daň z příjmů ve výši 15 %.

- 8) Výběr návrhů pro realizaci provádí bankovní rada České národní banky. Bankovní rada není vázána názorem komise, k realizaci však může být vybrán pouze návrh, kterému byla udělena některá z cen, nebo návrh z užší výzvy výtvarníků.

Autorovi, jehož návrh bude realizován (líc i rub), bude vyplacena autorská odměna za převod oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví a výtvarnou spolupráci při realizaci, v celkové částce 50 000 Kč, a to na základě licenční smlouvy s autorem uzavřené. Nepřijme-li autor, jehož návrh bude vybrán k realizaci, návrh licenční smlouvy do 15 dnů poté, co mu bude doručen, vyhrazuje si ČNB právo zahájit jednání o realizaci s autorem jiného návrhu. V případě kombinace lící a rubové strany dvou autorů obdrží každý autor polovinu uvedené částky.

Autor návrhu vybraného k realizaci je povinen na hraně sádrových modelů vyznačit tzv. ražební postavení, tj. vzájemnou polohu lícové a rubové strany.

Bude-li nutno provést na přijatém návrhu úpravy, je autor povinen provést je bezplatně ve spolupráci s určenou mincovnou a za tím účelem se na vyzvání do mincovny dostavit. Náklady na jízdné spojené s cestou autora do mincovny budou hrazeny Českou národní

bankou zvlášť po předložení příslušných dokladů. Jestliže by autor návrhu vybraného k realizaci nemohl provést či dokončit z jakéhokoliv důvodu definitivní úpravy ve stanovené době, má Česká národní banka právo nechat úpravy provést jiným výtvarníkem nebo zadat k realizaci jiný návrh.

Po realizaci návrhu obdrží autor dva kusy mincí ve špičkové kvalitě.

Pokud nebude mince realizována vůbec, obdrží výtvarník, který v soutěži získal I. cenu, k této ceně částku 20 000 Kč. Pokud bude realizován jiný návrh než ten, kterému byla udělena I. cena, dostane autor návrhu, který získal I. cenu, částku 20 000 Kč.

- 9) Autorské právo k oceněným návrhům zůstává nedotčeno. Návrhy, které obdržely ceny nebo byly odměněné alespoň částkou 10 000 Kč, se stávají vlastnictvím České národní banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
sekce peněžní a platebního styku

Ing. Josef Ducháček
ředitel sekce

JUDr. Jaroslav Moravec, Ph.D.
předseda komise

Aleš Hrdlička

(29. 3. 1869 Humpolec – 5. 9. 1943 Washington DC)

29. března 2019 uplyne 150 let od narození jednoho z nejvýznamnějších světových antropologů, dr. Aleše Hrdličky, vedoucího antropologického oddělení Národního přírodovědného muzea ve Washingtonu (Smithsonian Institution), českého rodáka, příznivce české antropologie, nositele mnoha vědeckých ocenění.

Aleš Hrdlička se narodil 29. 3. 1869 v Humpolci. Jako třináctiletý se s rodiči vystěhoval do Spojených států amerických. Již jako dítě projevoval velké nadání ke studiu. V USA vystudoval medicínu, které se však věnoval pouze v začátcích své profesní dráhy. Mnohem více ho přitahovala věda, a to především antropologie. Později vystudoval antropologii ve Francii. Tomuto oboru se dále, po většinu své kariéry, věnoval. Původně se Aleš Hrdlička specializoval na antropologický výzkum současné živé populace. Zaměřil se na americké indiány. Pořádal terénní expedice, na kterých prostudoval několik tisíc příslušníků různých indiánských kmenů. Zabýval se výzkumem i dalších etnických skupin. Prováděl somatologický výzkum (popisoval morfologii těla a měřil tělesné parametry).

Později se však Hrdlička orientoval na paleoantropologii a historickou antropologii, tedy se začal zabývat studiem lidských kosterních pozůstatků, vyzvednutých při archeologických vykopávkách. Věnoval se otázce původu původních obyvatel Ameriky (indiánů a Eskymáků). Zajímalo ho, jakým způsobem se dostal paleolitický člověk na americký kontinent. Vyvinul teorii o asijském původu původních obyvatel Ameriky a o osídlení Ameriky asijskou cestou přes Beringovu úžinu (teorie platná dodnes). Svůj zájem rozšířil později na evoluci člověka v celém světě a začal se věnovat různým otázkám vývoje člověka, zejména výzkumu neandertálců. Vyslovil teorii o tom, že neandertálci byli předkové současného člověka (Teorie o neandertálské fázi člověka). Při své vědecké práci se také věnoval soudní antropologii (posuzování důkazů antropologickými metodami v souvislosti s trestnými činy) a je považován za zakladatele oboru soudní antropologie v USA a Kanadě.

Jeho vědecká práce zahrnovala cestování po celém světě, studium lidských kosterních pozůstatků, terénní expedice za výzkumem živých indiánských a eskymáckých populací, terénní vykopávky ve spolupráci s archeology a vytvoření rozsáhlé sbírky mnoha tisíc kosterních pozůstatků indiánů. Nebyl mezi indiány oblíben, protože jsou odpůrci vyzvedávání kosterních pozůstatků svých předků a jejich vědeckého zkoumání. V současnosti, podle zákona o repatriaci indiánských artefaktů a kosterních pozůstatků (zákon z roku 1989 podepsaný prezidentem Georgem Bushem), Hrdličkova sbírka zanikla a kosterní pozůstatky byly vráceny indiánským kmenům.

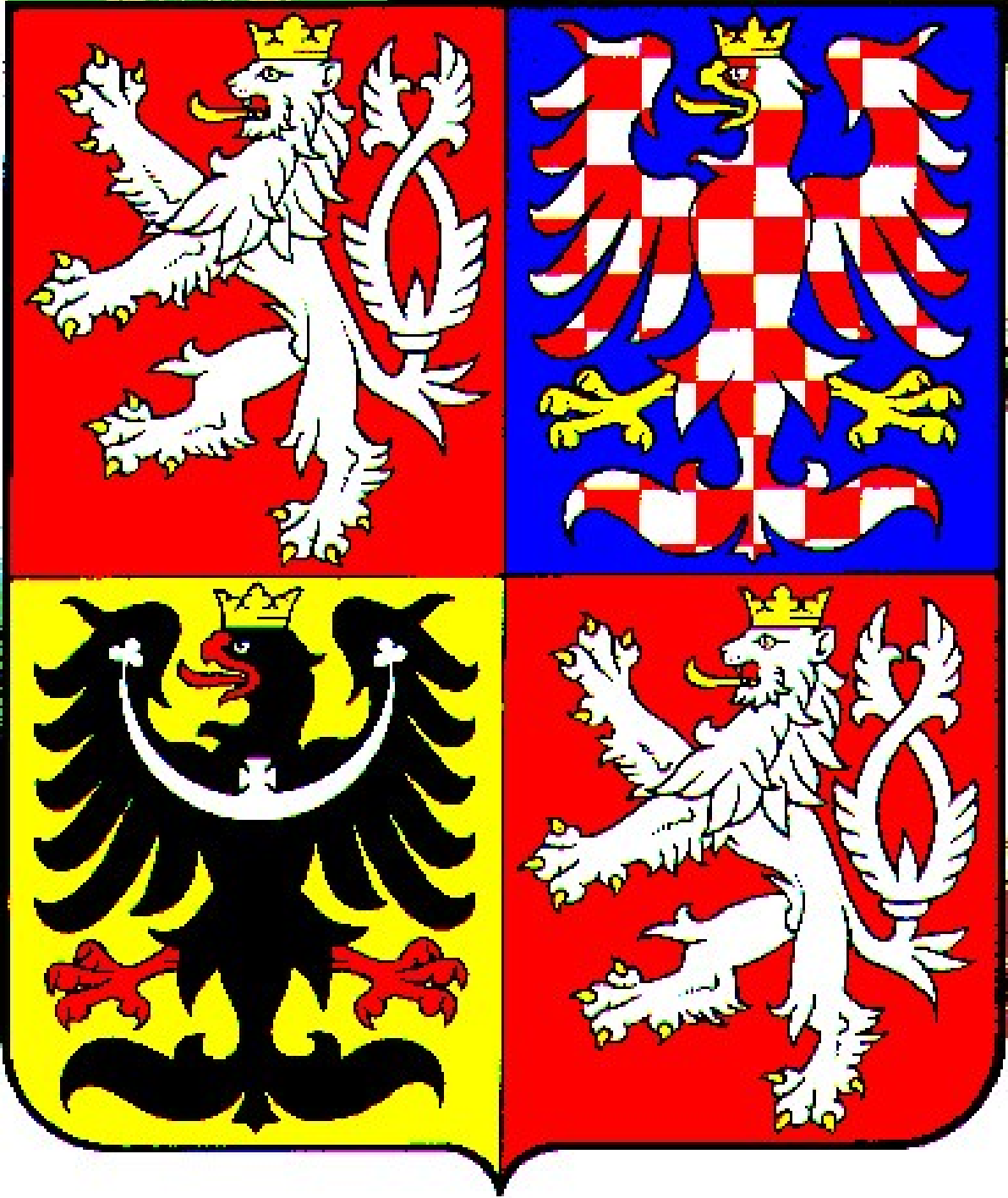
Byl spoluorganizátorem Panamerické výstavy o člověku v Americe, v kalifornském San Diegu (1915). K tomuto projektu přizval ke spolupráci i české antropology: Vojtěcha Suka, později profesora antropologie z Masarykovy univerzity v Brně a svého dlouholetého přítele z Univerzity Karlovy, prof. Jindřicha Matiegku. Při organizaci této výstavy, přišel na myšlenku budování muzeí o vývoji člověka v různých zemích světa, včetně Československa, kde ji uskutečnil. V roce 1918 založil American Journal of Physical Anthropology, jeden z nejvýznamnějších antropologických časopisů vůbec a v roce 1930 vědeckou společnost American Association of Physical Anthropologists. Kromě vědecké práce se věnoval výzkumu tzv. „Staroameričanů“, tj. výzkumu rodin, které žily v USA již po čtyři generace.

V roce 1927 získal Huxleyho medaili, což je nejvyšší vědecké vyznamenání, které Antropologický královský ústav Velké Británie a Irska uděluje. V Československu získal čestné doktoráty Karlovy univerzity v Praze a Masarykovy univerzity v Brně.

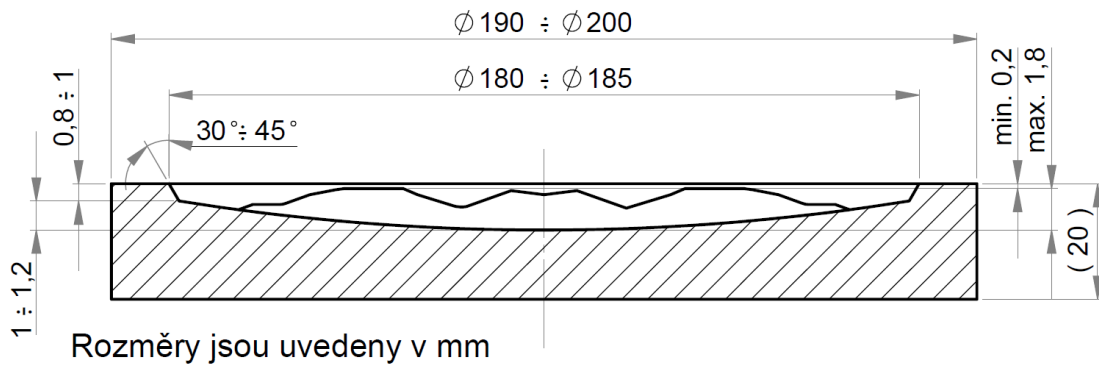
Aleš Hrdlička po celou svou profesní dráhu udržoval těsný kontakt s bývalou vlastí, ke které cítil velice vřelý vztah. A ta mu jej oplácela stejně. Dodnes je, v Českých zemích, velice ctěn a vážen. Ze všech sil podporoval v Československu, rozvoj vědy, především rozvoj antropologie (z antropologů byl v kontaktu se svým přítelem prof. Jindřichem Matiegkou z Katedry antropologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze a prof. Vojtěchem Sukem z Antropologického ústavu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, který byl o generaci mladší, ale i s dalšími badateli např. Karlem Absolónem nebo Luborem Niederlem). Také podporoval své rodné město Humpolec, jehož se stal čestným občanem. O památku dr. Aleše Hrdličky pečují v Humpolci dodnes. Jeho podpora byla rozsáhlá, od osobního kontaktu, spolupráce a rad, až po pomoc materiální. Založil Hrdličkovu nadaci, z níž bylo financováno vydávání časopisu Anthropologie, který od roku 1922 vycházel v Praze, na Karlově Univerzitě a po válce byl přesunut do Brna a dodnes je vydáván v Moravském zemském muzeu. Zasadil se o založení Hrdličkova muzea člověka, které dodnes působí při Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Aleš Hrdlička si přál vystavění nové budovy pro muzeum, ohledně čehož psal prezidentu Masarykovi a uvedl velmi přesnou představu, jak má budova vypadat. Budova nebyla nikdy postavena a finanční prostředky z jeho nadace, na ni vyčleněné, se ztratily za druhé světové války. Odkaz dr. Aleše Hrdličky je živý i v současnosti. Česká společnost antropologická, spolu se zastupitelstvem města Humpolce uděluje medaili dr. Aleše Hrdličky význačným vědcům na poli antropologie a také v občanské rovině. Pořádají soutěž o cenu dr. Aleše Hrdličky pro studenty antropologie, v magisterské a doktorské kategorii, a také pořádají tradiční, mezinárodní, Hrdličkovy kongresy, při příležitosti výročí jeho narození.

Jméno dr. Aleše Hrdličky je známo všem odborníkům i studentům v oblasti antropologie na celém světě a právem ho lze považovat za jednoho z největších odborníků v oblasti antropologie. Mnohé z jeho myšlenek jsou rozvíjeny dodnes. Jeho motto, znějící v českém překladu: „*Všechno lidstvo jednoho původu*“ (v originále „*All mankind is of one origin*“) je v dnešní době pořád aktuální.

Text: doc. RNDr. Eva Drozdová, Ph.D.

Technický výkres geometrie modelovací formy

Maximální výška reliéfu = 1,8 mm

Minimální výška reliéfu i písma = 0,4 mm

Minimální rozdíl mezi reliéfem a okrajem sádry = 0,2 mm

Emisní plán pamětních mincí v letech 2016-2020

Stříbrné 200 Kč mince

2016	Zemská jubilejní výstava	květen
	Bitva u Hradce Králové	červenec
	Jan Jessenius	prosinec
2017	Marie Terezie	duben
	Operace Anthropoid	květen
	Josef Kainar	červen
	Sdružení českých umělců grafiků Hollar	říjen
	Vysvěcení kaple sv. Václava v Katedrále sv. Víta	listopad
	Založení České astronomické společnosti	prosinec
2018	Vydána Klaudyánova mapa	únor
	Založení Národního muzea	září
	Jan Brokoff	prosinec
2019	Založen Československý červený kříž	únor
	Aleš Hrdlička	březen
	Sestrojení prvního letadla české výroby Bohemia B-5	duben
	První pražská defenestrace, začátek husitské revoluce	červenec
2020	Zahájení ražby jáchymovských tolarů	leden
	Božena Němcová	únor
	Vydány Čtyři pražské artikuly	červenec
	Založení Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské v Železném Brodu	září
	Adolf Loos	prosinec

Stříbrné 500 Kč mince

2016	Československá národní rada	únor
2017	Bitva u Zborova	červen
2018	Washingtonská dohoda	říjen
2019	Vznik československých platidel	červenec
2020	Československá ústava	únor

Zlaté mince 5000 Kč – Hrady

2016	Kost	květen
	Bezděz	říjen
2017	Bouzov	květen
	Pernštejn	říjen
2018	Zvíkov	květen
	Rabí	září
2019	Veveří	květen
	Švihov	říjen
2020	Bečov nad Teplou	květen
	Buchlov	říjen

Zlaté mince 10 000 Kč

2018	Založení Československa	říjen
2019	Vznik československé koruny	duben